UUTISET

Kuntaliitosten jälkeen monilla seuduilla on kokeiltu erilaisia lähidemokratian toimielimiä. Useimmat kokeilut ovat pelkistyneet jonkinlaiseksi kuntaliitoksen jälkihoidoksi. **FILOSOFIAN MAISTERI KARI LEINAMO**

PÄIVÄN PUNKTI

Ylenanto

”On tosi kurjaa, että ministerikollega tällä tavoin vierestä oksentaa päälle.”

Kukas siinä puhuu? Elinkeinoministeri Jan Vapaavuorihan siinä kuvailee hallituskumppaninsa Ville Niinistön huonovointisuutta.

Ville Niinistön vatsataudin on aiheuttanut Pyhäjoelle kaavailtu ydinvoimala.

Niinistö sanoi viikonvaihteessa, että ydinvoimayhtiössä olevien kunnallisten laitosten pitäisi erota yhtiöstä, koska voimala ei koskaan nouse pystyyn.

Voi olla, että ydinvoimalalla on vielä monta mutkaa matkassaan. Silti istuvan ministerin antama kuolemantuomio hankkeelle on uutinen.

Niinistö sattuu istumaan hallituksessa, joka ajaa voimalan pystyttämistä.

Vihreät vastustaa ydinvoimalaa. Vapaavuori taas on ydinvoimamiehiä. Tästä huolimatta Suomen luonnonsuojeluliitto palkitsi Vapaavuoren edellisen hallituksen ympäristöystävällisimpänä ministerinä.

Kysymys ei ollut teekkarihuumorista vaan perusteluksi kerrottiin se, että Vapaavuori oli asuntoministerinä edistänyt kerrostalojen tiivistä rakentamista kaupunkeihin. Valinta kertonee enemmän luonnonsuojeluliitosta kuin Vapaavuoresta.

Pahoinvointikohtaus ei Ville Niinistön kohdalla ollut ensimmäinen.

Vihreillä on hallituksessa veto-oikeus moniin asioihin. Vihreitä paapotaan, koska hallitus voisi muutoin menettää enemmistönsä.

Lisäksi kokoomuksen vihersiipi kilpailee city-vihreiden kannatuksesta.

Äskettäin Niinistö torppasi maa- ja metsätalousministeriön nimen muuttamisen ruoka- ja luonnonvaraministeriöksi. Asian ratkaisi ympäristöministeri Ville Niinistö, ei maan hallitus.

Niinistö on ehtinyt hoitaa muitakin Jari Koskisen asioita, kuten lohia ja ilveksiä.

Maatalouden ympäristötuet, turvepolitiikka ja metsäasiat ovat nekin olleet vihreiden erityisessä suojeluksessa. Tällä hetkellä ympäristöministeriö valmistelee kieltoasetuksia Natura-maille.

Politiikkaa tunteville vihreiden tapa toimia ei ole mitenkään uusi.

Sen sijaan jos avaruudesta tulisi pieni vihreä mies tutkimaan Suomen politiikka, hän saattaisi yllättyä.

Olisi siinä marsilaiselle ihmettelemistä, kun tässä maassa oppositiokin istuu hallituksessa.

Melkein kuin Italiassa.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Maaseudun vaikutusvalta vähenee kuntaliitoksissa

Maaseudun vaikutusmahdollisuudet uhkaavat supistua suurten kuntaliitosten myötä, Lähidemokratiaa etsimässä -tutkimus osoittaa. Aluetieteen professori Hannu Katajamäki kaipaa lainsäädännöllistä perälautaa lähivaikuttamisen turvaksi.

VAASA (MT)

Kuntaliitosten myötä useita maaseutumaisia kuntia halki Suomen yhdistellään osaksi suurempia kaupunkialueita.

Lähidemokratiasta puhutaan paljon, mutta maaseudun ihmiset kokevat vaikutusmahdollisuutensa usein varsin vähäisiksi, vastajulkaistu Lähidemokratiaa etsimässä -tutkimus osoittaa.

”Kuntaliitosten jälkeen monilla seudulla on kokeiltu erilaisia lähidemokratian toimielimiä. Todellisen budjettivallan puuttuessa useimmat kokeilut ovat kuitenkin pelkistyneet jonkinlaiseksi kuntaliitoksen jälkihoidoksi, ja niistä on ajan saatossa luovuttu”, toteaa filosofian maisteri **Kari Leinamo**.

Vaasassa tiistaina julkistetussa Leinamon ja hallintotieteiden maisteri **Riia Metsälän** tutkimuksessa kartoitetaan korpilahtelaisten, lammilaisten ja alastarolaisten vaikutusmahdollisuuksia kuntaliitosten jälkeen.

Niin Alastaro, Korpilahti kuin Lammikin on liitetty osaksi suurempaa keskuskaupunkia.

”Kylillä ei ole varaa passiivisuuteen”

Tutkimus osoittaa, että kuntaliitoskunnissa ongelmana on usein aktiivisuuden puute kylätoiminnassa.

”Sekä osa viranhaltijoista että kokonaiset poliittiset puolueet lähtevät tällä hetkellä siitä oletuksesta, että maaseudulla ei ole elämää. Kylillä pitäisi olla hereillä. Ei saa tuudittautua siihen, että kyllä asiat hoituvat. Passiivisuus johtaa siihen, että palvelut karkaavat kauemmas”, Leinamo varoittelee.

Kylien oma aktiivisuus on edellytys sille, että maaseutualueiden tahto huomioidaan päätöksenteossa.

”Kyläläisten olisi otettava aktiivisesti osaa paikalliseen vaikuttamiseen ja poliittiseen päätöksentekoon.”

Toisaalta aktiivinenkaan kylä ei pärjää, mikäli keskuskaupungin asenne suhteessa reuna-alueisiin on vääränlainen.

”Tutkimuksessa ilmenee, että reuna-alueiden asioista aidosti huolehtiva yhteyshenkilö kaupungin suuntaan on ensiarvoisen tärkeä. Monestihan kaupunkeihin on ennen liitosta kuulunut vain kaupunkikeskusta. Jos liitosaluetta ei tunneta tarpeeksi hyvin, seuraa siitä ymmärtämättömyyttä”, Leinamo pohtii.

Lailla perälauta lähidemokratiaan

Aluetieteen professori **Hannu Katajamäki** pitää ongelmallisena sitä, että nykyisten kuntien sisällä olevat kaupunginosa- ja kylävaltuustot ovat pitkälti näennäisdemokraattisia.

”Kun aluelautakunnilla, aluetoimikunnilla ja kylien neuvottelukunnilla ei ole budjettivaltaa, hiipuu ihmisten mielenkiinto sellaisten ylläpitämiseen. Niitä aletaan pitää kahvinkeittokerhoina. Kun toimielimillä on budjettivaltaa, ihmisten mielenkiinto osallistua todistetusti kasvaa”, Katajamäki arvioi.

Hänen mielestään mielestä kuntalakiin olisi sisällytettävä elementtejä, jotka antavat lainsäädännöllistä selkänojaa lähidemokratian toteutumiselle.

”Esimerkiksi lähipalveluista olisi säädettävä lailla. Jollei mitään lainsäädännöllisiä turvalausekkeita ole, kuoriutuu maaseutualueilta ajan saatossa pois yhä enemmän palveluita ja väestöä.”

Kari Leinamo luopuisi kokonaan lähidemokratia-termistä. Sen sijasta hän puhuisi maaseudun kehittämisestä.

”Maaseudun kehittämisestä puhuttaessa käsitellään konkreettisia asioita, joiden kautta alueita pyritään saamaan nousuun.”

JUKKA KOIVULA

MIRJA KOIVISTO

Hankesuunnittelija Päivi Alakangas ja kyläasiamies Tuija Takamäki ovat saaneet myönteistä palautetta maaseudun kehittämiseen tähtäävistä hankkeista. Uusi lasten leikkipaikka nousi Kauhajoen Kainastolle vanhempainyhdistyksen voimin vuonna 2012.

Vireyttä kyliin hankerahoituksella

KAUHAJOKI (MT)

Suupohjan kehittämisyhdistyksen alueella käynnistyy Nopsa-hanke, jonka tavoitteena on piristää kyliä.

Hankehakemusten tekoon on luvassa apua.

”Samat paperit täytyy pyörittää, mutta Nopsassa pystymme tarvittaessa neuvomaan kädestä pitäen, miten hankehakemukset tehdään. Kun vedin samantyyppistä hanketta aiemmin, tultiin sanomaan, ettei hankerahaa olisi edes haettu ilman neuvonta-apua.

Leader-hankkeessa vastaavaa joustavuutta ei ole olemassa”, kertoo hankesuunnittelija **Päivi Alakangas.**

”Iso ongelma on ollut, ettei hakemuksia osata tehdä oikein. Puutumme nyt tähän ongelmaan”, kyläasiamies **Tuija Takamäki** sanoo.

Vireyttä matalan kynnyksen hankkeilla

Nopsa-hankkeessa kustannukset voivat olla 1 000–15 000 euroa, josta tukirahaa on saatavilla 60 prosentin edestä. 40 prosentin omavastuuosuudesta kolme neljäsosaa voidaan kattaa talkootyöllä.

”Ely-hankkeissa kustannusten alaraja on vajaa 17 000 euroa, joten Nopsa mahdollistaa pienempien hankkeiden etenemisen”, Takamäki avaa.

Kyseessä on jo viides vastaava koordinaatiohanke Suupohjan alueella vuodesta 2010 lähtien.

”Tällaiset matalan kynnyksen projektit on koettu toimiviksi. Aiempien hankkeissa on kunnostettu ja rakennettu esimerkiksi leikkipaikkoja Kauhajoen Päntäneelle ja Kainastoon sekä Isojoelle”, Alakangas kertoo.

Nopsa-hankkeessa voidaan lisäksi esimerkiksi hankkia koneita ja laitteita, korjata vapaa-ajantiloja sekä kohentaa reitistöjä.

Kylien oma aktiivisuus avainroolissa

Suupohjan kylissä vastaanotto koordinaatiohankkeille on ollut kautta linjan myönteinen.

”Kun tarjotaan puitteet ja annetaan vastuuta sekä vaikuttamismahdollisuuksia, tekijöitä löytyy. Olemme saaneet aktivoitua paljon sellaista väkeä, jotka eivät ole ennen olleet mukana”, Takamäki kertoo.

Kyläasiamiehen mukaan kylien oma aktiivisuus korostuu erityisen paljon aikana, jolloin lähipalvelut ovat uhattuna.

”Sellainen kylä on elinvoimainen, jossa on aktiivinen kyläyhdistys. Yhdistys toimii myös kyläläisten edunvalvojana.”

Kuluvan viikon perjantai on viimeinen päivä Nopsa-rahoituksen hakemiselle.

JUKKA KOIVULA

PÄIVÄN KYSYMYS

Millainen syyshuolto pyörälle?

Säiden viilentyessä on aika laittaa pyörä talvikuntoon.

Mitä asioita pyörän talvikunnostuksessa kannattaa ottaa huomioon, Mari Hätinen If Vahinkovakuutusyhtiöstä?

Pimeänä vuodenaikana pyöräillessä on tärkeää käyttää valoja sekä heijastimia tai heijastinliiviä.

Toimivan etuvalon lisäksi suositeltava hankinta on punainen valo taakse. Myös otsalamppu voi olla kätevä lisä.

Entä renkaat?

Pyörän talvirenkaisiin kannattaa satsata. Talvirenkaiden vaihtamisen pyörään pitäisi olla yhtä itsestään selvää kuin auton renkaiden vaihto.

Entä pyöräilijän turvavarustus?

Pyöräilykypärän merkitys korostuu entisestään liukkaalla säällä.

Säädä kypärä siten, että sen alle mahtuu tuulelta suojaava pipo.

Käytä myös heijastinliiviä tai heijastinta. Heijastinliivi on paras keino erottua hämärässä.

Miten sää vaikuttaa pukeutumiseen?

Hanki paksut, tuulelta suojaavat käsineet, joilla saat tukevan otteen tangosta. Esimerkiksi karvavuoriset nahkarukkaset sopivat tarkoitukseen hyvin. Kannattaa hankkia laadukas aluskerrasto, joka eristää kylmyyden mutta pitää ihon kuivana. Pue päällimmäiseksi tuulelta suojaavat kuoritakki ja -housut. Pitäväpohjaiset lämpimät kengät ovat talvipyöräilyssä tärkeät.

Pyöräilykypärä on entistä tärkeämpi syksyn liukkailla keleillä.

Sattuuko pyörillä paljon tapaturmia?

Työmatkatapaturmista reilu viidennes sattuu pyöräilijöille. Useimmiten tapaturma sattuu talvella.

Liukkaalla kelillä pyöräilijän kannattaa olla erityisen varovainen silloilla sekä avoimien vesialueiden läheisyydessä kulkevilla teillä, jotka voivat olla petollisen liukkaita.

JARMO PALOKALLIO